

KATEDRA ŽURNALISTIKY
Posudek na magisterskou diplomovou práci

Autor/ka: Bc. Zuzana Šumlanská

Titul (česky + anglicky): Biografický výzkum digitálního nomádství v České republice

Vedoucí: Mgr. Zdeněk Sloboda

Znalost literatury k tématu, použití relevantních zdrojů a dostatečný počet odkazů; správně vedený vědecký aparát:	10%	1
Charakter tématu, vymezení tématu a formulace cílů práce:	10%	2
Logická výstavba práce a struktura textu:	10%	3
Volba a použití adekvátní metodologie:	15%	1
Kritická reflexe zdrojů:	15%	2
Dostatečná analýza problému:	15%	3
Ucelené shrnutí výsledků práce a korektně formulovaný závěr:	15%	2
Jazyková úroveň textu (stylistická a gramatická):	10%	3

Celkové hodnocení před obhajobou:	2,1
--	------------

Do tabulky se wpisují **celá** čísla od 1 do 4, přičemž 1 = výborně, 2 = velmi dobře, 3 = dobře, 4 = nedostatečně. Výsledné hodnocení, které tabulka na základě vepsaných hodnocení sama sečte, převeďte do navržené klasifikaci dle platné **klasifikační stupnice** (1 = A; 1,5 = B; 2 = C; 2,5 = D; 3 = E; 4 = F) a vepište do řádku níže.

Navrhovaná klasifikace před obhajobou:	C – D
---	--------------

Témata a připomínky pro obhajobu, průběh obhajoby:

(je nutno vyplnit pro kvalitní přípravu na obhajobu; počet témat a připomínek rozšiřte podle vaší potřeby)

1. Kde jsou styčné plochy mezi filosoficko-kulturálním pojetím nomádství a tekutých komunit a sociologickým pojetím životního stylu (práce–volný čas)? A kde se tyto dva pohledy rozcházejí?
2. Vzhledem k poznatkům z výzkumu a zpracování teoretických poznatků z literatury, myslíte si, že je pojem „nomádství“ udržitelný pro jedince a fenomén, které jste zkoumala?
3. Navrhnete centrální kategorii, kolem které byste (v logice grounded theory) vystavěla „nativ digitálního nomáda/nomádky / nomádství“.

Cítí-li vedoucí práce či oponent/ka potřebu vyjádřit se k práci či k průběhu obhajoby verbálně, necht' tak prosím učiní zde

Studentka si vybrala velice zajímavé a aktuální téma, která má jeden velký problém, a to je jeho komplikovaná uchopitelnost dosavadní teorií. Je možné aplikovat různé koncepty, které ale často narazí na nějakou charakteristiku, která použití takového konceptu znesnadňuje či znemožňuje, zároveň dosavadní koncepty zpravidla vysvětlují či uchopují tento jev jen z části. Stojí tu pak vedle sebe pojmání tzv. digitálních nomádů coby subkultury, coby profese, coby životního stylu, coby sociální skupiny, coby atomizovaných jedinců, coby uživatelů/ek technologií, atd. Ucelené teoretické uchopení tohoto fenoménu a osob, které jej realizují, dosud chybí.

Proto Zuzana Šumlanská v teoretické části digitální nomádství představila coby „produkt“ současné moderní společnosti (ve výkladech Giddense a Baumana), jehož „výrobu“ umožňují především specifika spojená s globalizací světa: obzvláště jde o možnosti pohybu lidí prakticky po celém světě, a to jak v jejich volném čase, tak konkrétně v čase pracovním, kde je obzvláště u určitých profesí patrná změna v realizaci práce, která je více závislá na práci pomocí komunikačních technologií, než na přítomnosti takřkajíc „u pásu“; s tím souvisí (či to podmiňuje) současný rozvoj digitálních technologií; a vedle toho ekonomické aspekty spojené s vysokopříjmovostí určitých profesí a zároveň snahou hledat možnosti co nejefektivnějšího snižování nákladů na vlastní práci a potažmo celý život jedince-profesionála. Přestože teorie nabízí jistou konceptualizaci nomádství (Maffesoli ad.), nejevila se ani mě, ani diplomantce jako vhodná pro operacionalizaci do výzkumu. Z tohoto důvodu bylo třeba pro potřeby empirického zkoumání použít optiku, která by byla lépe uchopitelná. Tou se stalo rigorózněji sociologické pojetí digitálních nomádů jako sociální skupiny s určitým životním stylem. Tak se podařilo u digitálních nomádů zohlednit jak aspekt profese/práce, tak aspekt volného času, jak aspekt sdílených faktorů (příp. identity), tak individualizovanost a izolovanost.

Takovéto zarámování celého fenoménu vyžadovalo od studentky náročnou práci s velkým množstvím literatury na různé úrovni abstrakce, představující různorodé mikro/makro pohledy, a vyžadovalo promyšlení způsobů propojení, prezentace, strukturování atd. Podle mého názoru a díky možnosti sledovat coby vedoucí práce genezi celého textu, se toto studentce do značné míry podařilo. Je pravdou, že text ve své teoretické části místy působí, že jde pouze o kladení jedné citace či parafráze z odborné literatury za druhou. Není tomu tak zcela, jelikož text postupuje od abstraktnějšího ke konkrétnějšímu a postupně rámuje problematiku celého fenoménu. V průběhu práce jsme zvažovali, zda by nebyla funkčnější a přehlednější redukce pouze na sociologické pojetí (životního stylu). Shledali jsme ale, že by to bylo velkým ochuzením, jelikož se – jak se autorka snaží prokázat (např. v předposlední kapitole „24.6 Tekutost nomádství“) – jedná o pěkný příklad tekutosti současné společnosti, jak o ní píše Bauman.

Co se týká výzkumné části práce, tak kvalitativní biografické pojetí se jeví jako nejvhodnější volba pro získání relevantních dat, z nichž by bylo možné z(re)konstruovat digitální nomádství / nomád(k)y. Úskalím zde bylo, že biografické rozhovory přinášejí velké množství dat, jež je třeba důsledně analyticky strukturovat a rekonstruovat podle určitého analytického klíče. Domnívám se, že i toto se studentce do značné míry podařilo. Bohužel velké množství dat a snaha postihnout co nejvíce aspektů vede ke spíše klipovité prezentaci zjištění. Asi by třeba důsledněji vybudovat „příběh digitálního nomádství“ kolem jedné, či několika málo kategorií, jak předpokládá zakotvená teorie. Tou by mohly být např. vztahy, jak autorka sama naznačuje ve Shrnutí (s. 68).

Práce sice není stylistickým klenotem, obsahuje i překlady a další jazykové nedostatky, přesto text nevybočuje z běžného stavu typického pro diplomové práce.

Doporučení k obhajobě:

*Magisterská diplomová práce **je doporučena** k obhajobě, pokud celková známka před obhajobou **není horší** než „dobře“.*

(K řádku není třeba nic doplňovat.)

Podpis vedoucího (jen v tištěné verzi):